

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-718/21-J

Název	Dětský domov, Nová Ves u Chotěboře 1
Sídlo	582 73 Nová Ves u Chotěboře 1
E-mail	ddnv@chot.cz
IČ	70 155 861
Identifikátor	610 400 584
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Etela Coufalová
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti	Nová Ves u Chotěboře 1
Termín inspekční činnosti	11. – 16. 6. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb poskytovaných dětským domovem a školní jídelnou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Dětský domov, Nová Ves u Chotěboře 1 (dále domov, zařízení) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny.

K datu inspekční činnosti bylo ve čtyřech rodinných skupinách umístěno 30 dětí na základě nařízené ústavní výchovy nebo vydání předběžného opatření. Děti ve věkovém rozmezí od 2 do 17 let navštěvovaly mateřskou školu, základní a speciální školu, a jedna žákyně střední odborné učiliště. Z celkového počtu mělo 8 dětí diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouhodobou koncepcí zařízení je pokračovat ve vytváření moderního dětského domova, který se systémem práce co nejvíce přibližuje fungování běžné rodiny. Vizí je, aby děti získaly takové vědomosti a dovednosti, které jim umožní plynulý přechod z domova k samostatnému životu. Koncepce v zájmu naplnění této vize stanovuje konkrétní cíle z oblasti výchovné, vzdělávací a sociální.

Komunikace je založena na osobním kontaktu zaměstnanců a dětí a na denních písemných záznamech (elektronický systém EVIX). Aktuální problémy a návazná opatření jsou efektivně řešena na operativních poradách vedení domova. Hospitační a kontrolní činnost je prováděna průběžně, zjištění jsou s pedagogy projednávány. Přesto přijatá opatření k závěrům hospitační činnosti nebyla vždy účinná. U některých pedagogických pracovníků přetrvává formální práce s cíli výchovy a vzdělávání. Pro začínající pedagogické pracovníky je zpracován a podle potřeby vedením domova vyhodnocován Plán uvádění.

Pedagogický sbor prošel v posledních letech průběžnou obměnou a postupně se stabilizuje. Zastoupen je mužský i ženský vzor. Tým vychovatelů doplňuje jeden externí psycholog. Společně se podílí na podpoře individuálního rozvoje dětí a plnění cílů stanovených v programu rozvoje osobnosti.

Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků vycházela z plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve školním roce 2020/2021 byl plán jen omezeně realizován, převažovalo samostudium (poruchy chování, supervize, agresivita dětí a mládeže, integrace dětí do společnosti, PERSIST 21 - celostátní setkání ředitelů dětských domovů k otázkám legislativy). Získané informace z realizovaných vzdělávacích aktivit pedagogové sdílejí na jednání pedagogické rady a metodického sdružení zařízení. Přínos dalšího vzdělávání byl patrný v kvalitě vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Od minulé inspekční činnosti došlo k výraznému zlepšení v oblasti materiálních podmínek vzdělávání (vybavení ložnic a obývacích prostor), a to díky aktivnímu získávání sponzorských darů od firem, soukromých osob, nadací apod. Nově pořízené hračky, pomůcky a zařízení slouží k rozvoji zájmů a zkvalitňují nabídku volnočasových aktivit dětí (např. vybavení venkovního areálu domova, víkendové pobyty a prázdninové tábory pro děti).

V oblasti prevence rizikového chování dětí je nastaven systém opatření, který vedení zařízení průběžně (čtvrtletně) vyhodnocuje a podle potřeby přijímá opatření.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Naplnování výchovně vzdělávacích cílů a výstupů stanovených ve vzdělávacím programu a ročním plánu vzdělávací činnosti bylo v průběhu inspekční činnosti sledováno a hodnoceno napříč všemi rodinnými skupinami a realizovanými převážně odpoledními a podvečerními činnostmi, ve kterých dominovaly zejména příprava na vyučování, odpočinkové a zájmové aktivity dětí a režimové činnosti. Vzdělávací aktivity probíhaly v návaznosti na týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti. Děti byly vedeny k sebeobslužným činnostem potřebným v praktickém životě, např. úklidové práce, praní osobních věcí, upevňování hygienických návyků, přípravě na víkendový pobyt. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi navzájem a dětmi a dospělými, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména kompetence komunikativní a kompetence k učení. Materiální podpora činností byla na požadované úrovni. Realizované organizační formy i aplikované metody byly většinou vhodně zvoleny jak k věku dětí, případně jejich speciálním vzdělávacím potřebám, tak i k aktuálnímu složení rodinných skupin. Vycházely z potřeby navázat na výchovně vzdělávací práci v dětní navštěvovaných školách. Pozitivem byl motivační způsob hodnocení, který dětem poskytoval dostatečnou zpětnou vazbu. V přípravě na vyučování byla zejména mladším dětem primárně věnována individuální péče. Děti byly povzbuzovány ke vzájemné pomoci a toleranci. Vychovatelé je vhodně směřovali k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, praktickému dodržování pořádku a ke spolupráci.

Jen ojediněle však byly vedeny k vlastnímu hodnocení své činnosti. Cíleně byl propojen rozvoj jejich smyslového vnímání a verbální komunikace. Psychoterapeutickou metodou používanou pedagogickými pracovníky zařízení v rodinách byl společný rozhovor, který napomáhal dětem zvládat pochopení různých situací, důsledků a korekci jednání (např. zájmový kroužek je právo i povinnost, učení je právo i povinnost).

Vychovatelé věnovali soustavnou pozornost psychohygienickým podmínkám, správné životosprávě i sebeobsluze, čímž naplňovali zásady zdravého životního stylu. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla většinou založená na vzájemném respektu, nespolupracující chování dětí bylo v průběhu inspekční činnosti zaznamenáno ojediněle. S dětmi, u nichž byl patrný výskyt rizikových faktorů, byly uplatňovány výchovné rozhovory s cílem zjistit příčiny jejich nevhodného chování.

Každý večer členové rodinné skupiny hodnotili uplynulý den, komunikace mezi dětmi a vychovateli byla přirozená a spontánní, běžně byl poskytován prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru, negativní reakce dětí se nevyskytovaly. Vychovatelé navozovali příjemnou a klidnou atmosféru podporující u dětí pocit bezpečí a vstřícného rodinného prostředí. Děti byly v souvislosti s jejich aktuálním jednáním znovu nenásilně seznamovány se svými právy a povinnostmi.

Při všech činnostech se vychovatelé snažili o vytváření podmínek, které pomáhaly dětem překlenout náročnější situace (adaptaci na nové prostředí, zdravotní stav, aktuální náladu, odlišné názory vrstevníků, neúspěchy ve škole apod.).

Hodnocení výsledků vzdělávání

U dětí se postupně daří rozvíjet kompetence komunikativní a sociální. S menšími úspěchy je budována motivace dětí ke vzdělávání, schopnost řešení konfliktů mezi děvčaty, po distančním vzdělávání i motivace dětí k pohybovým aktivitám uvnitř i vně zařízení.

Realizovaný hodnoticí systém je funkční, primárně založený na individuálním přístupu ke každému dítěti. Uplatňováno je zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne, u menších dětí názornou formou pomocí symbolů. Problémy jednotlivců jsou řešeny zejména v rámci komunitních a individuálních rozhovorů a individuálním přístupem pedagogických pracovníků. Pozitivně byl hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc, podporu a prohlubování sourozeneckých vztahů, vedení mladších dětí staršími a na jednotlivé složky výchovy. Vychovatelé systematicky sledují aktuální dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí a jejich pokroky v sebeobslužných činnostech, což je zaznamenáno i v zápisech z jednání pedagogické rady. Za prokázané porušení povinností vymezených vnitřním řádem jsou dětem v odůvodněných případech ukládána záporná opatření ve výchově, a to formou omezení trávení volného času mimo domov nebo odnětím získané výhody (např. sledování konkrétního programu v televizi, hry na počítači, vycházka mimo areál domova). Pedagogičtí pracovníci především využívají možnosti udělení kladných opatření ve výchově formou věcné či finanční odměny např. za úspěšné školní a studijní výsledky nebo za příkladnou práci a úsilí.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každé přípravě na vyučování. Měsíčně jsou vyhodnocovány na rodinných sezeních a jednání pedagogické rady. Výsledky vzdělávání některých dětí navštěvujících základní i střední školu jsou i přes zvýšenou pozornost ze strany vychovatelů (zejména individuální práci, důslednější kontrolou jejich přípravy, přezkušováním apod.) na konci školního roku průměrné až podprůměrné. V rámci prevence školní neúspěšnosti vychovatelé průběžně spolupracují s třídními učiteli a vyučujícími ve školách. Pravidelně se účastní třídních schůzek, v odůvodněných případech využívají telefonický kontakt, což jim poskytuje zpětnou vazbu a podněty k přijímání opatření. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím telefonických a osobních kontaktů.

Vzdělávání dětí vhodně doplňovaly např. společenské a sportovní akce (např. Den zdraví a bezpečnosti, DD Cup fotbal, cykloexpedice, prázdninové pobyty) s cílem podpory občanských kompetencí. Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány. Průběžně a zejména před dosažením zletilosti, je dětem zdůrazňován význam úspěšného dokončení jejich studia. V souvislosti s odchodem zletilých nezaopatřených osob jim zařízení v rámci možností pomáhá při zabezpečení jejich ubytování nebo zaměstnání, všem poskytuje materiální a finanční pomoc. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu z domova v různém rozsahu sledován formou osobních návštěv nebo telefonickým kontaktem. Informace o dětech, které odešly ze zařízení, jsou získávány také od pracovníků sociální péče, případně z míst, kde bylo dětem zabezpečeno přechodné ubytování nebo zaměstnání (např. ACO Příbrav).

Vzdělávání dětí se uskutečňovalo ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání a přechod do středního vzdělávání a samostatnost po odchodu ze zařízení. Významná v této oblasti je spolupráce s různými neziskovými organizacemi, které se svými programy a aktivitami spolupodílejí na přípravě dětí na budoucí samostatný život (např. Nadace Dejte dětem šanci, Nadace Terezy Maxové, Nadace Albert). Pro zajištění vzdělávacích potřeb dětí nadále přetrvává úzká spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, školami, místními spolky (např. Sbor dobrovolných hasičů Nová Ves u Chotěboře, TJ Sokol, TJ Víška), Policií ČR, OSPOD a dalšími organizacemi participujícími na chodu školského zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Obměna pedagogického sboru.
- Zkvalitnění a modernizace materiálních podmínek zařízení.
- Zajištění služby externího psychologa.

Silné stránky

- Pedagogům se daří vytvářet příjemné, podnětné prostředí s kladným vlivem na chování, výchovu a vzdělávání dětí.
- Vstřícná a respektující komunikace podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi všemi aktéry vzdělávání.
- Rozšířená nabídka zájmových a prázdninových aktivit má kladný vliv na osobnostní rozvoj dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Formální práce s cíli výchovy a vzdělávání u některých pedagogických pracovníků projevující se například nízkou mírou využívání sebehodnocení dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Definovat mechanismy práce s cíli a hodnocením výsledků vzdělávání dětí jako nástroje pro zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu. Zapojit děti do procesu stanovování a vyhodnocování cílů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 11. 6. 2021
2. Školní matrika, výchovně etopedická dokumentace vedená v elektronické podobě (program EVIX)
3. Koncepce rozvoje dětského domova, ze dne 1. 9. 2020
4. Dlouhodobý program rozvoje DD Nová Ves u Chotěboře, na období 2000-2020
5. Zhodnocení plnění koncepce DD Nová Ves u Chotěboře, ze dne 1. 9. 2020
6. Zápisy z jednání (operativní porady vedení DD Nová Ves u Chotěboře)
7. Čtvrtletní zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2020/2021 (záležitosti dětí)
8. Plán a záznamy z kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2020/2021
9. Osobní dokumentace dětí přítomných v zařízení v době inspekční činnosti (vzorek)

10. Programy rozvoje osobnosti dětí (vzorek), ze dne 7. 12. 2020
11. Přehledy denních záznamů rodinných skupin ve školním roce 2020/2021 v elektronickém informačním systému (vzorek)
12. Roční plán vzdělávací činnosti 2020/2021, ze dne 31. 8. 2020
13. Týdenní plány rodinných skupin ve školním roce 2020/2021 (vzorek)
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2020/2021
15. Minimální preventivní program (dále MPP), ze dne 30. 6. 2020
16. Čtvrtletní hodnocení MPP za školní rok 2019/2020 a 2020/2021
17. Opatření ve výchově, školní rok 2019/2020 a 2020/2021
18. Směrnice o vyřizování stížností, podnětů a oznámení, ze dne 1. 9. 2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Bekeová, v.r.

Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice

Bc. Renáta Hánová, v. r.

V Jihlavě 25. června 2021

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Etela Coufalová, ředitelka školského zařízení

Bc. Etela Coufalová, v. r.

V Nové Vsi u Chotěboře 16. 7. 2021